

УДК 378:63-057.875:796.011.1(043.3)

Сергій Харченко

Сумський національний аграрний університет

ORCID ID 0000-0002-4975-321X

DOI 10.24139/2312-5993/2019.04/128-138

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОГО ПРОФІЛЮ

Дану статтю присвячено проблемі визначення й обґрунтування методологічних основ формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки з урахуванням таких методологічних підходів: професійно особистісного, діяльнісного, холістичного та компетентнісного. Також урахувалися загальнодидактичні принципи (науковості, доступності, систематичності й послідовності, активності і самостійності, зв'язку навчання з практикою) та спеціальні принципи формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю.

Ключові слова: здоров'язбережувальна компетентність, професійна компетентність, майбутні фахівці аграрного профілю, професійно-прикладна фізична підготовка.

Постановка проблеми. В умовах сучасної соціальної та екологічної кризи надзвичайної актуальності набуває проблема збереження здоров'я. Це пов'язано з тим, що внаслідок соціально-економічних перетворень в Україні, які призвели до зниження життєвого рівня широких верств населення й забруднення навколишнього середовища в більшості регіонів країни, виявилися негативні тенденції у здоров'ї підростаючого покоління.

Статистичні дані переконливо свідчать, що сьогодні в Україні смертність населення значно перевищує народжуваність. Серед молоді поширене куріння, побутове пияцтво, вживання наркотиків. Більше третини молодих людей мають дефіцит або надмірну вагу (Рибалко та ін., 2017; Харченко, 2018).

Вирішення завдань збереження здоров'я є особливо важливим для такої групи молоді, як студентство. Проблема збереження здоров'я під час професійно-прикладної фізичної підготовки студентів закладів вищої освіти, зокрема аграрних, не нова.

Науковці зазначають, що сучасний фахівець аграрного сектору повинен бути не лише високваліфікованим професіоналом, але й мати високий рівень здоров'я. У такому випадку фізична культура і спорт перетворюються на важливі чинники забезпечення нормального функціонального стану організму, оптимальної інтелектуальної працездатності та формування важливих для професійної діяльності особистісних якостей (Андрющенко, 2012; Рибалко та ін., 2017).

Як правило, під час професійної підготовки зміни в стані здоров'я не мають вираженого характеру. Однак, недбале ставлення студентів до свого здоров'я змушують приділяти більше уваги проблемам розвитку в майбутніх фахівців аграрного сектору мотивації до охорони здоров'я.

Разом із заходами медичного і соціально-культурного характеру важливу роль у системі охорони здоров'я майбутніх фахівців має просвітницька, навчальна й виховна робота, що проводиться відповідно до нормативних документів у всіх закладах вищої освіти. Цьому активно сприяють сучасні напрями методологічних досліджень (Єжова, 2011).

Методологічні підходи визначають загальну логіку організації і здійснення навчального процесу. С. Гончаренко тлумачить методологію її «як систему принципів і способів побудови теоретичної і практичної діяльності, а також вчення про цю систему», «вчення про метод наукового пізнання і перетворення світу» .

Аналіз актуальних досліджень. Значний внесок у розвиток педагогічної методології зробили українські вчені Т. Андрущенко, І. Бех, Ф. Василюк, І. Зязюн, М. Євтух, В. Кремень, Н. Ничкало, В. Ягупов та інші. Як зазначає Н. Степанченко, складність вивчення та розроблення системи професійної підготовки визначає необхідність чіткої орієнтації на методологічні положення, що стосуються підготовки фахівців.

У контексті формування здоров'язберезувальної компетентності важливими є дослідження, у яких розкриваються концептуальні засади впровадження компетентнісного підходу в освіту та формування професійної компетентності фахівця (Н. Бібік, Ю. Бойчук, М. Гриньова, Р. Гуревич, М. Євтух, І. Зимня, І. Зязюн, В. Кремень, Л. Лук'янова, А. Хуторський та інші); теоретико-методичні засади формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх фахівців у закладах вищої освіти (Ю. Ажиппо, Н. Башавець, Н. Белікова, О. Біда, Ю. Бойчук, С. Гаркуша, Б. Долинський, Г. Єдинак, О. Міхеєнко, Л. Сущенко та інші), а також наукові праці, у яких висвітлюються питання вдосконалення системи аграрної освіти (Л. Гришко, С. Корилук, М. Швиденко, Т. Івашкова та інші); формування різних аспектів культури здоров'я та здорового способу життя студентів (В. Бондаренко, П. Приходько та інші).

Мета дослідження полягає у визначенні та теоретичному обґрунтуванні методологічних основ формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки.

Методи дослідження. Для забезпечення об'єктивності дослідження та розв'язання поставленої мети у статті було застосовано теоретичні методи: системно-структурний метод; метод теоретичного аналізу й узагальнення наукової літератури; метод порівняльного аналізу та узагальнення даних.

Виклад основного матеріалу. У дослідженні визначення й обґрунтування моделі формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю здійснювалося з урахуванням таких методологічних підходів: професійно особистісного, діяльнісного, холістичного та компетентнісного.

Сучасні тенденції розвитку професійної освіти пов'язані зі вступом суспільства в новий постіндустріальний етап свого розвитку. Відповідно до освітньої парадигми постіндустріального суспільства, однією з головних альтернатив когнітивно-орієнтованій освіті є особистісний підхід, з позицій якого основною цінністю й системоутворювальним фактором є особистість суб'єкта навчання, її права на вільний розвиток і повноцінну реалізацію здібностей та інтересів в освітньому процесі та майбутній професійній діяльності (Харченко, 2018). При професійно особистісному підході відносини між викладачем і студентами стають «суб'єкт-суб'єктними», тим самим сприяє формуванню особистісних якостей фахівця. Його теоретичне обґрунтування представлено в роботах таких науковців, як Л. Парінова, А. Маркова, Ю. Поваренков, С. Батишев та інших. Сенс професійно особистісного підходу – у створенні умов для прояву особистісних функцій людини, мотивації, ціннісних орієнтацій, самореалізації, рефлексії, її здібностей, необхідних для здійснення ефективної та продуктивної професійної діяльності в майбутньому.

У контексті нашого дослідження в обов'язковому порядку належить дотримуватися в підготовці майбутніх фахівців аграрного профілю диференціювання змісту навчання, засобів, форм і методів організації навчально-виховної діяльності у процесі ППФП, урахування особистісних та індивідуальних фізичних особливостей студентів, рівня їхньої ціннісно-мотиваційної, інтелектуальної та смислової готовності до формування здоров'язбережувальної компетентності, самоосвіти, самовиховання та саморозвитку щодо здоров'язбереження. У професійно-особистісному плані необхідно забезпечити підготовку студентів до майбутньої здоров'язбережувальної діяльності як невід'ємної складової професійного становлення особистості майбутнього фахівця у процесі ППФП у ЗВО аграрної галузі.

Наступною альтернативою когнітивно-орієнтованій освіті є *діяльнісний підхід*, за якого пріоритетним є оволодіння певними видами і способами

діяльності, у першу чергу навчальної, завдяки якій засвоюються всі інші види діяльності. Основні його положенням представлено в дослідженнях Б. Г. Ананьєва, Г. О. Атанова, Б. Ц. Бадмаєва, Г. О. Балла, Л. С. Виготського, В. А. Козакова, А. М. Леонтьєва, В. О. Моляко, В. Ф. Шадрікова.

Причому навчальна діяльність розглядається як засіб розвитку студента, що забезпечує успішність як у навчанні, так і в інших видах діяльності, допомагає адаптуватися до будь-яких життєвих та професійних ситуацій. Діяльнісний підхід відображає єдність процесів викладання й навчання. Роль викладача полягає в організації та управлінні цілеспрямованою навчальною діяльністю студентів, що означає орієнтацію освітнього процесу на постановку і вирішення самим студентом конкретних навчальних проблем і завдань. Роль студента полягає в самореалізації та особистісному зростанні. За цих умов формується готовність студента до самостійної навчальної діяльності, вирішення проблемних завдань, відбувається посилення внутрішніх мотивів навчальної діяльності, підвищення рівня активності, отримання задоволення від співпраці з викладачем та іншими студентами, що підвищує рівень його компетентності.

Діяльнісний підхід у формуванні здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного сектору у процесі ППФП визначає організацію роботи викладачів і студентів у єдності концептуально-стратегічної, організаційно-проектувальної та процесуально-операційної складових освітнього процесу, сприяє обґрунтуванню педагогічних умов ефективної підготовки майбутніх фахівців у процесі ППФП у ЗВО аграрної галузі, а також успішної реалізації цих умов.

Холістичний підхід (О. Г. Глазунова, Н. Н. Малярчук) до людини розроблявся у світовій філософії з глибокої давнини. Характерний для нового мислення холізм (грец. holos – ціле) ґрунтується не на деталізації, а на цілісному уявленні про людину, у якій усе взаємопов'язане і взаємообумовлене. Система являє собою сукупність елементів і зв'язків між ними, що функціонують як єдине ціле і мають єдину мету функціонування. Людина – це система з пірамідальним принципом побудови (так звана піраміда Маслоу). У ній можна виділити три рівні: нижчий – тілесний (грец. soma – тіло), середній – душевний (грец. psuche – душа), і вершину – духовний елемент (грец. nous – дух). Піраміда має свої закони організації.

Системоутворювальним фактором є цілі функціонування елементів системи «людина»: на тілесному рівні – формування та збереження своєї індивідуальної структури, а також процеси репродукції, що забезпечує інтереси виду, збереження популяції; на душевному рівні – прагнення

реалізувати себе як особистість, тобто прожити повноцінне життя в суспільстві; на духовному рівні – психічна трансформація, яка веде до досягнення стану творця як духовної індивідуальності.

У контексті нашого дослідження здоров'я з холістичних позицій слід розглядати як стан тілесного, душевного і духовного благополуччя, яке дає можливість людині, повністю реалізуючі свій особистісний і фізичний потенціал, найкращим чином вирішувати життєві та професійні завдання, сприяє підтриманню оптимальної працездатності та соціальної активності при максимальній тривалості життя. Здоров'я дозволяє людині при здійсненні свого вищого призначення (творчого перетворення світу) переживати повноту життя і задоволеність від виконуваної діяльності.

З точки зору сучасної освітньої парадигми основною альтернативою когнітивно-орієнтованій освіті є *компетентнісний підхід*. Один із основоположників компетентнісного підходу Е. Зеєр зазначає, що компетентнісний підхід – це пріоритетна орієнтація на цілі – вектори освіти, такі як: здатність навчатися, самовизначення (самодетермінація), самоактуалізація, соціалізація й розвиток індивідуальності. Засобами досягнення цих цілей є принципово нові освітні конструкти: компетентності, компетенції і метапрофесійні якості. Компетентність, на відміну від узагальнених, універсальних знань, має діяльнісний, практично-орієнтований характер, тобто це система знань у діяльності. Засвоєння й застосування знань передбачає активну пізнавальну діяльність, тому в структуру компетентності також входять емоційно-вольові і мотиваційні компоненти.

Реалізація компетентнісного підходу в професійній освіті сприятиме досягненню її основної мети – підготовці кваліфікованого фахівця відповідного рівня і профілю, який є конкурентоздатним на ринку праці, вільно володіє своєю професією й орієнтується в суміжних галузях діяльності, здатний до ефективної роботи за фахом на рівні світових стандартів, готовий до професійного зростання, соціальної і професійної мобільності (Матлаш та ін., 2017).

Українські педагоги під поняттям «компетентнісний підхід» розуміють «спрямованість освітнього процесу на формування та розвиток ключових (базових, основних) і предметних компетентностей особистості. Результатом такого процесу буде формування загальної компетентності людини, що є сукупністю ключових компетентностей, інтегрованою характеристикою особистості. Така характеристика має сформуватися в процесі навчання і містити знання, уміння, ставлення, досвід діяльності й поведінкові моделі особистості» (Андрющенко, 2012; Бойко, 2014).

О. Петров наголошує, що компетентнісний підхід, на відміну від інших апробованих у вітчизняній освітній практиці підходів і моделей, виходить насамперед із того, що в процесі освіти потрібно не просто «постачати» людину знаннями (як у традиційній когнітивній парадигмі) і розвивати певні здібності та якості (на що спрямована особистісно орієнтована освіта), а цілеспрямовано готувати її практично застосовувати ці знання та якості в тих чи інших життєвих і професійних обставинах.

Ще один важливий аспект, який відрізняє компетентнісний підхід, полягає в тому, що ключові компетентності не тільки виражають особистісні потреби сучасної людини, а й вимоги суспільства до неї, тобто соціальне замовлення суспільства системі освіти. Не заперечуючи значення для людини її інтелектуального розвитку, який є пріоритетним у професійно особистісному і діяльнісному підходах, компетентнісний підхід акцентує увагу на формуванні в процесі освіти здатності та готовності до практичної соціальної діяльності.

Методологічні положення компетентісно орієнтованої освіти були прийняті та схвалені педагогами-практиками України, про що свідчить те, що в Україні розроблені нові галузеві стандарти, у яких загальні вимоги до властивостей і якостей випускників ЗВО як соціальних особистостей подаються у вигляді переліків компетенцій і компетентностей.

З огляду на вищезазначене, вважаємо, що результатом здоров'язбережувальної підготовки майбутніх фахівців аграрного профілю є сформованість здоров'язбережувальної компетентності.

Під час формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки, на нашу думку, потрібно враховувати низку дидактичних принципів.

До *загально-дидактичних принципів* ми відносимо такі: науковості, доступності, систематичності й послідовності, активності і самостійності, зв'язку навчання з практикою.

Принцип *науковості* передбачає відповідність навчального матеріалу сучасному рівню розвитку наук, а також використання в навчальному процесі методів наукового пізнання. Реалізація цього принципу передбачає вивчення системи важливих наукових положень щодо здоров'язбереження фахівців аграрної галузі у процесі ППФП. Навчальний процес вищої школи динамічний, тому передбачає врахування не лише стану розвитку науки і техніки, а й усіх особливостей і тенденцій розвитку аграрної галузі сучасного суспільства.

Принцип *доступності* полягає в неприйнятності під час навчання інтелектуальних і фізичних перевантажень. Реалізація цього принципу передбачає дотримання правил: від простого – до складного, урахування рівня розвитку студентів, їх індивідуальних особливостей. Він вимагає також визначення норм витрат часу і праці, рівня напруження й культури фізичної праці студентів аграрних університетів, тобто йдеться про диференціацію навчально-виховного процесу ППФП.

Принцип *систематичності і послідовності* вимагає систематичного й послідовного формування знань, умінь і навичок. Кожний новий елемент змісту навчання має опиратися на попередній і готувати до засвоєння нового навчального матеріалу. Залежно від змісту роботи, її цілей викладач фізичної культури аграрного університету застосовує певну систему професійно орієнтованих методів навчання, ведучи студентів від простого відтворення до самостійних творчих дій. Ідеться, насамперед, про постійну роботу майбутнього фахівця аграрної сфери над собою з метою збереження власного здоров'я та оточуючих, над власним професійним зростанням в умовах здоров'язбереження.

Принцип *активності й самостійності* передбачає таку організацію навчальної діяльності, коли формування нових знань відбувається внаслідок самостійного пізнання об'єктів, явищ і процесів. Цей принцип визначає спрямування у процесі ППФП пізнавальної діяльності студентів та управління нею. Свідомому засвоєнню здоров'язбережувальних знань сприяють роз'яснення мети і завдань такої діяльності, її значення для подолання життєвих проблем і для професійних перспектив студента; позитивні емоції і мотиви навчання; належний контроль і самоконтроль. Сприяють реалізації цього принципу на практиці формування позитивного ставлення до здоров'язбереження, інтерес до навчального матеріалу, тісний зв'язок навчання з життям, використання на практиці засвоєного матеріалу, диференційований підхід.

Принцип *зв'язку навчання з практикою* полягає в розумінні майбутнім фахівцем того, у яких ситуаціях одержані знання можуть бути використані. Реалізацію цього принципу забезпечують: використання на заняттях життєвого досвіду студентів, застосування набутих знань у практичній діяльності, розкриття практичної значущості знань тощо. Особливої актуальності цей принцип набуває нині через високий рівень доступності інформації, відеоматеріалів, де ілюструють дотримання здорового способу життя та користь від цього для майбутньої професійної діяльності.

Крім того, процес формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю вимагає врахування спеціальних принципів.

До спеціальних принципів формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі ППФП ми відносимо такі: системності, інтеграції, творчої спрямованості, орієнтації на інновації, освітньої рефлексії.

Принцип *системності* пов'язаний із принципом науковості і вимагає формування в майбутніх фахівців аграрного профілю цілісної системи здоров'язбережувальних знань.

Принцип *інтеграції* передбачає вдосконалення змісту професійно-прикладної фізичної підготовки фахівців аграрного профілю на основі включення здоров'язбережувальних знань.

Принцип *творчої спрямованості* забезпечує постійне зростання рівня знань фахівців аграрного профілю та адаптацію до розвитку науки і технологій. Крім того, цей принцип передбачає процеси самоорганізації та самореалізації майбутнього фахівця аграрного профілю.

Принцип *орієнтації на інновації* передбачає здійснення навчального процесу в аграрному закладі вищої освіти з використанням науково-обґрунтованих та експериментально перевірених інноваційних педагогічних технологій.

Принцип *освітньої рефлексії* полягає в рефлексивному усвідомленні освітнього процесу, тобто майбутній фахівець аграрного профілю усвідомлює не лише зроблене, а й те, як це було зроблено.

Ураховуючи специфіку процесу ППФП, вважаємо, що формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю має ґрунтуватися на специфічних принципах фізичного виховання:

– *вікової і загальноосвітньої адекватності педагогічного впливу фізичного виховання* (поступового нарощування педагогічних впливів, безперервності систематичного чергування навантажень і відпочинку, адаптивного збалансування динаміки навантажень, циклічної побудови системи занять);

– *формування у студентської молоді позитивної мотивації до зміцнення здоров'я засобами ФКіС* (збільшення обсягу рухової активності студентів відповідно до індивідуальної біологічної потреби людини в русі);

– *підвищення активності навчального процесу з фізичного виховання*, (забезпечення висококваліфікованими кадрами, сучасними науково-методичними засобами тощо);

– удосконалення матеріально-технічного забезпечення даної галузі з урахуванням сучасного економічного стану держави.

Урахування визначених принципів надало можливість відібрати зміст навчального матеріалу, обрати форми й методи навчання та діагностики навчальних досягнень, що зможуть підвищити ефективність процесу формування здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки.

Висновки. Ми трактуємо здоров'язбережувальну компетентність майбутнього фахівця аграрного профілю як інтегровану характеристику якостей фахівця, що формується у процесі професійної підготовки і відображає рівень його знань про здоров'я, способи і методи його збереження й зміцнення, досвід пізнавальної і практичної діяльності та ціннісні орієнтації до здорового способу життя, що регулюють поведінку під час повсякденної та професійної діяльності.

Формування здоров'язбережувальної компетентності майбутнього фахівця аграрного профілю у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки розуміємо як цілеспрямований процес впливу на систему мотивів та цінностей особистості з метою засвоєння студентом сукупності знань про здоров'я як найважливішої цінності життя, набуття вмінь аналізувати, оцінювати, контролювати свою активність зі здоров'язбереження й досвіду оздоровчих дій та розвитку необхідних для збереження здоров'я під час професійної діяльності особистісних якостей.

Здоров'язбережувальна компетентність є складовою професійної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі ППФП. Обґрунтовано, що структурними компонентами здоров'язбережувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю є аксіологічний, гносеологічний та фізкультурно-оздоровчий.

ЛІТЕРАТУРА

- Андрющенко, Т. К. (2012). Формування здоров'язбережувальної компетентності як соціально-педагогічна проблема. *Науковий вісник Волинського національного університету імені Лесі Українки. Соціальна педагогіка*, 7, 123-127 (Andriushchenko, T. K. (2012). Formation of health-saving competence as a socio-pedagogical problem. *Scientific Bulletin of Volyn National University named after Lesia Ukrainka. Social pedagogy*, 7, 123-127).
- Бойко, О. О. (2014). Історичні аспекти здоров'язбережувальних технологій. *Вісник. Сучасні проблеми здоров'я та здорового способу життя у фізкультурній освіті*, 118, ТОМ III, 29-32 (Boiko, O. O. (2014). Historical aspects of health-saving technologies. *Bulletin. Modern problems of health and healthy lifestyle in physical education*, 118, Volume III, 29-32).
- Єжова, О. О. (2011). Здоров'язбережувальні технології у педагогічній системі формування ціннісного ставлення до здоров'я у учнів професійно-технічних навчальних закладів.

- Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3 (13), 73 (Yezhova, O. O. (2011). Health-saving technologies in educational system of formation of values related to health among students of vocational educational establishments. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*, 3 (13), 73).
- Матлаш, В. А., Рибалко, П. Ф., Харченко, С. М. (2017). Динаміка показників психологічної підготовки студентів аграрного університету під впливом секційних занять з шахів. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 142, 112-215 (Matlash, V. A., Rybalko, P. F., Kharchenko, S. M. (2017). Dynamics of indicators of psychological training of students of the agrarian university under the influence of sectional chess classes. *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, 142, 112-215).
- Рибалко, П. Ф., Харченко, С. М., Матлаш, В. А. (2017). Професійно-прикладна фізична підготовка студенток аграрного ВНЗ, що займаються в секції з футболу. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки*, 149, 212-214 (Rybalko, P. F., Kharchenko, S. M., Matlash, V. A. (2017). Professional-Applied Physical Training of Students of Agricultural Universities engaged in the section on football. *Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences*, 149, 212-214).
- Харченко, С. (2018). Аналіз результатів педагогічного експерименту з формування здоров'язберезувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю у процесі професійно-прикладної фізичної підготовки. *Гуманізація навчально-виховного процесу*, 1 (87), 198-215 (Kharchenko, S. (2018). Analysis of the results of the pedagogical experiment on the formation of health-saving competence of future specialists in the agricultural profile in the process of vocational and applied physical training. *Humanization of the educational process*, 1 (87), 198-215).
- Харченко, С. М. (2018). Критерії та рівні сформованості здоров'язберезувальної компетентності майбутніх фахівців аграрного профілю. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*, 4, 118-124 (Kharchenko, S. M. (2018). Criteria and levels of formation of health-saving competence of future specialists of the agricultural profile. *Bulletin of Cherkasy University. Series "Pedagogical Sciences"*, 4, 118-124).

РЕЗЮМЕ

Харченко Сергей. Методологические основы формирования здоровьесберегающей компетентности будущих специалистов аграрного профиля.

Данная статья посвящена проблеме определения и обоснования методологических основ формирования здоровьесберегающей компетентности будущих специалистов аграрного профиля в процессе профессионально-прикладной физической подготовки с учетом таких методологических подходов: профессионально-личностного, деятельностного, холистического и компетентностного. Также учитывались общедидактические принципы (научности, доступности, систематичности и последовательности, активности и самостоятельности, связи обучения с практикой) и специальные принципы формирования здоровьесберегающей компетентности будущих специалистов аграрного профиля.

Ключевые слова: здоровьесберегающая компетентность, профессиональная компетентность, будущие специалисты аграрного профиля, профессионально-прикладная физическая подготовка.

SUMMARY

Kharchenko Serhii. Methodological bases of formation of health-saving competence of future specialists of agrarian profile.

The article is devoted to the problem of determination and substantiation of methodological bases for the formation of health-saving competence of future specialists of agrarian profile in the process of professional-applied physical training, taking into account the following methodological approaches: professional-personal, activity, holistic, and competence. General didactic principles (scientism, accessibility, systematicity and consistency, activity and independence, connection of learning with practice) and special principles of formation of health-saving competence of future specialists of agrarian profile were also taken into account.

The results of the theoretical analysis of psychological-pedagogical and scientific-methodological literature show that formation of health-saving competence of future specialists of agrarian profile in the process of PAPT is an actual problem of pedagogy, which is not sufficiently investigated. Graduates of agrarian universities should be prepared for professional activity in specific conditions, among which the energetic nature of motor activity and special external conditions of activity, which requires high level of formation of such qualities as activity, ability to adapt in the social and professional fields, high level of physiological and psychological capabilities. The ability of specialists of such a profile to carry out professional activities depends not only on their professional training, but also requires a high level of physical, mental, social and spiritual health. Materials of research can be used by teachers of physical culture in the process of professional-applied physical training of future specialists of agrarian profile.

Key words: *health-saving competence, professional competence, future specialists of agrarian profile, professional-applied physical training.*